

Från: Mohammed Shakrah <mohammed@skrivtolkning.se>
Skickat: den 8 juni 2020 14:36
Till: Ala Shakrah; Lotta Jernström; Media; Registrator;
kommunikation@msb.se
Ämne: Transkribering av Myndighetens gemensamma pressträff 8/6 2020
Kategorier: GS

Då är klockan 14. Välkomna till dagens myndighetsgemensamma pressträff om covid-19. Johanna Sandwall, krisberedskapschef och Iréne Nilsson Carlsson, Anders Tegnell Folkhälsomyndigheten och Svante Werger strategisk rådgivare på MSB. Det kommer finnas tid att ställa frågor till hela gruppen och individuella intervjuer efteråt, utomhus.

Vi har inte så mycket tid idag, för Anders Tegnell i alla fall. Så vi får göra allting så fort som möjligt.

- Välkomna hit. Vi börjar med att titta på den globala situationen som tyvärr fortsätter åt samma håll med successiv ökning.

Den är uppe i 7 miljoner totalt, och drygt 400000 som avlidit. Tyvärr har vi samma utveckling som vi haft under en längre tid.

Däremot har det länge sett positivt ut inom EU. Med en nedgång under många veckor som nu avstannat på en ny nivå. Vi får se vad det betyder på sikt, men ingen nämnvärd ökning i EU den här veckan i alla fall.

Globalt är det ungefär samma situation som det varit. Den absolut största motorn i världen är Sydamerika. USA, även om det saktar lite grann så är man fortfarande en av de som producerar flest fall i världen.

Indien ökar hela tiden och är ett stort orosmoment tillsammans med Sydafrika. Två länder med stora befolkningar där man tyvärr ser en negativ utveckling.

I Sverige hade vi under en längre tid haft en plåtå som sedan förra veckan började svänga upp. Det som hänt är att regionerna börjat provta personer inom primärvården. Personer med lindriga symtom där man provtar för att se till så man inte träffar folk överhuvudtaget, men även för att förstå vad symtomen beror på. Det är den delen som ökar. Både de som vi kallar "övriga", alltså personer som läggs in.

Och den provtagning som sker bland vård och omsorgspersonal är flacka. Hela ökningen beror på att vi i hela landet, successivt i region efter region, testar allt fler och fångar fler med lindrig sjukdom. Det blir tydligare om man tittar vecka för vecka. Den gröna delen av stapeln, som är primärvårdsfall, har ökat med säkert 5 gånger från en vecka till nästa. Det är en väldigt snabb förflyttning av resurser och användarna av laboratoriekapaciteten som finns på plats som skett. Det betyder att vi kommer ha en nivå med fler fall under en period, men på sikt betyder det att vi har bättre kontroll på pandemin. Det är olika i olika regioner. Västra Götalandsregionen gick igång under förra veckan och ökade provtagning till primärvården radikalt och hittade många personer. Det är delvis en effekt av att man tidigare inte testat, att personer som varit sjuka under en period provtas. Man kommer hitta folk under kommande två veckor men sen kommer det rimligen avta. Jönköping gick igång veckan innan, men man har tredubblat provtagningen i vården och hittar många fall. De som läggs in går sakta ned. Det är en annan utveckling men på det hela taget en positiv utveckling - och i rätt riktning för oss. Vi behöver testa mer och få kontroll på de rimliga fallen för att minska smittspridningen och komma ur plåtå. Det

understryks av kurvan vi visade förra veckan. De äldre, framförallt de över 80 år, där går incidensen ned. Likadant över 70 årsåldern, men den ökar i övriga grupper. Vi provtar andra grupper, grupper som är lindrigare sjuka och behöver mindre sjukvård.

Även om vi fortfarande har en pandemi på gång, så visar det ändå en positiv utveckling.

Den tendensen förstärks av den här, antalet inläggningar på IVA fortsätter sakta nedåt.

Det är eftersläpning från de senaste dagarna, men det är så få fall nu att det är slumpmässigt om det går upp eller ner. Det visar att det är en hård press på IVA i landet, eftersom färre läggs in, men det är drygt 2000 personer som vårdats hittills. Johanna berättar mer om dagsläget. Antalet avlidna - måndagar, har vi lärt oss, är en dag som vi har dålig koll på läget i närtid. Däremot kan vi se, om vi tittar 10 dagar tillbaka så ser vi att trenden med successivt minskande av antal avlidna per dag, nu är 40 per dag. Fortfarande höga värden, men en trend som definitivt känns bra. Det kommer säkert hoppa upp igen lite när vi får in fallen som ännu inte kommit igenom som registrerats under helgen.

Det hela bygger på att vi kan jobba vidare på strategin i Sverige som ligger fast, trots alla rykten. Att det gäller att hålla nere smittspridningen under den här nivån - sjukvårdskapaciteten, som vi lyckats väldigt bra med. Framförallt att vi kan förminska kapaciteten något så att sjukvården får en välbehövlig paus innan sommaren och kan ägna sig åt annat. Ett moment som är viktigt att tänka på, är att resor under sommaren kan bli lite mer som de brukade vara.

Att personer som inte har några symtom kan resa från den 13:e juni, men då är det jätteviktigt att komma ihåg att råd och rekommendationer fortfarande gäller. Att stanna hemma om man är sjuk, minska nya kontakter om man är över 70 år - dra ned på nära sociala fysiska kontakter, jobba hemma om man kan. Det gäller fortfarande under sommaren, så vi inte får en topp som våra modeller talar för, om vi träffas mer. Om vi kan fortsätta på den nivå vi varit på kan även resandet under sommaren ske under former som inte innebär större risk för smittspridning, vilket modellerna visar.

I regionerna där man tar emot mycket folk måste man se till så det finns information, och att verksamheterna gör det möjligt för människor att hålla avstånd. Det är viktigt att vi i hela landet, men framförallt i dessa regioner har möjligheter att ta hand om de fall som finns, samt ta hand om smittspårning.

Det här gör vi genom att stanna hemma när vi är sjuka, undvik nära kontakt om du är 70 år eller äldre, tänk på handhygien och avstå från sammanhang med stora folkgrupper och fortsätt att under någon vecka till att avstå från de här onödiga resorna så vi inte sätter igång något under sommaren.

Johanna?

- Tack, dagens lägesrapport från Socialstyrelsens särskilda organisation. Det är måndag för oss också, en viss reservation för att siffrorna uppdateras. Vi håller på att byta rapporteringssystem. För er som begär ut handlingar kan det vara lite dröjtider därför.

552 patienter vårdas i intensivvården via respirator. Av dem har 298 covid-19. Vi har alltså en ganska plan kurva just nu. Det är några få fall upp och ner. Disponibla intensivvårdsplatserna är 733. Vi har en knapp 30% tillgänglig intensivvårdskapacitet nationellt. Det finns en god förmåga att bemöta förändrade behov. Variationen i tillgänglighet är mellan 0-100%, det finns några regioner där man inte har några intensivvårdspatienter och i andra är det fullt. Samordningen är därför aktiv.

Utifrån regionernas identifierade behov, tillsammans med försvarsmakten kommer vi se över planen. Vi lämnar en riktlinje till försvarsmakten om hur resurserna från älvsjö sjukhus ska kunna tillgängliggöras för andra behov i andra delar av landet.

I uppdraget ingår att samordna och stärka kapacitet att transportera patienter mellan regioner, inte

bara covid-19-patienter utan kapaciteten i stort. Vi kommer se över om ökade transporter behövs och förstärkningsresurser i form av helikoptrar och hur de bäst används i beredskap i vardagstransporter eller tillkommande händelser.

I uppdraget så ingår också ta fram relevanta lägesbilder och kontinuerligt förmedla till regioner för att stödja med kontinuerlig kapacitet som finns. Arbete kommer pågå för att identifiera behovet. Vi gör detta tillsammans med SKR och regionerna. Vi kommer presentera en plan till regeringen nu på fredag.

- Jag ska säga något om Socialstyrelsens stöd till äldreomsorgen. Det är allvarligt och bekymmersamt att så många avlidit av covid-19 i Sverige. Nära hälften av dem har bott på ett särskilt boende. Samtidigt är det också så att många medarbetare och chefer som arbetar hårt för att särskilda boenden ska vara en bra verksamhet och gör ett gott jobb för de som bor på de allra flesta boenden.

De måste också ha ett erkännande för sitt arbete under pandemin. Vi vet att många verksamheter klarat sig undan smittan och haft bra rutiner på plats, samtidigt som det finns boenden där det förstås varit stora problem. Det ska vi inte heller sticka under stol med.

Vi tycker det är viktigt att försöka förstå varför så många avlidit på särskilda boenden. Vi försöker följa utvecklingen och analysera utifrån ett nationellt perspektiv vad vi kan göra på nationell nivå för att stötta äldreomsorgen på kort och lång sikt. Redan nu ser vi att det finns möjligheter för verksamheterna att arbeta med förbättringsarbete för att skydda de boende. Mycket av den kunskap och de verktyg som behövs finns i kommunerna och på boendena. Det gäller att ta vara på den kompetens som finns. För att stödja ett utvecklingsarbete har Socialstyrelsen tagit fram en checklista med relevanta frågeställningar, för att kunna fundera på hur man kan förebygga smittspridning på sitt boende. Det är även ett stöd för att göra riskanalys på arbetsplatserna. Det rör personal, kompetens och bemanning till exempel, men även frågor om lokaler och utrustning som kan ha betydelse för smittspridning och hur man ordnar kontakter och besök. Vi hoppas att checklistan ska komma till användning och tror att den kan spela en stor roll till sommaren, när man nu har mycket vikarier och många på nya roller i verksamheterna. Att man då tillsammans kan använda den här checklistan och reflektera kring hur man kan jobba kring förbättringar i verksamheten.

Att på det sättet identifiera vilka risker det finns i vår verksamhet, så att alla på arbetsplatsen är medvetna om det. Att man hittar sätt att lösa de problemen som kan finnas. Vi passar också på att påminna om de utbildningar som Socialstyrelsen har tagit fram, delvis tillsammans med KI - det finns på vår hemsida och är också ett bra material inför sommaren. Många har redan gått utbildningarna, drygt 140 000 har gått en av dessa. Det är viktigt material. Det räcker inte att gå den en gång, utan det är saker man kan behöva repetera i arbetsgruppen.

-MSB, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, stödjer de ansvariga för hanteringen av pandemin. Vi arbetar för att uthållighet och beredskap ska finnas i samhället. Precis som de senaste månadagarna tänker jag ge en rapport från en enkätundersökning utförd av SIFO. Man frågar om människors uppfattningar och beteenden under pandemin, sen 21 mars.

Undersökningen fylls på varje dag. Man kan alltså följa den över tid. Över 8100 personer har besvarat den. Rapporten finns på MSB.se. Jag börjar med människors oro för konsekvenser av pandemin och förtroendet för hanteringen. Det finns en fortsatt tendens att oron hos befolkningen minskar över tid, allt eftersom pandemin pågår. Det gäller både oron för viruset och sjukdomen i sig, men även oron för de samhällsekonomiska konsekvenserna. Vi kan dock notera ett undantag de senaste dagarna: Fler anger att de är oroliga för att människor i första hand ser om sitt eget hus i tider av oro, att samhällsgemenskapen minskar. Det är ett litet underlag än så länge, men det är ändå något att hålla ögonen på och vara uppmärksamma på. När det gäller förtroendet för

hanteringen av pandemin har det minskat de senaste veckorna. Det gäller i princip alla: Regeringen, politiska oppositionen, myndigheterna, regionerna och kommunerna. Det är fortfarande högst förtroende för sjukvården och Folkhälsomyndigheten. Vi ser också att andelen som anser att genomförda åtgärder i Sverige för att begränsa smittspridningen, andelen som anser att åtgärderna varit väl avvägna har sjunkit, även om de som anser så är i klar majoritet. Nästan 1/4 anser att man tar för lite hänsyn till landets hälsa i förhållande till ekonomin. Människor har på ett tydligt sätt förändrat sitt beteende med anledning av pandemin. Här är de fyra beteenden man anser att man ökat: Man hållit större avstånd till andra, och tvättat händerna oftare eller mer noggrant - 80-90 % anger detta, ungefär samma som tidigare. Det är fortfarande bara en ynka procent som anger att de inte gjort något alls. Sen 14 maj ställs en ny fråga i undersökningen: "Vad stämmer bäst in på dig angående hur du följer rekommendationerna för att hindra coronavirusets spridning? I större utsträckning än för 1-2 veckor sen, lika mycket eller i mindre utsträckning?" Under de senaste dagarna är det klart färre än tidigare som följer rekommendationerna mer än för 1-2 veckor sen. De som följer dem mindre/lik mycket är ungefär samma antal som tidigare. Det är den stora gruppen, det lila fältet, som anger att de gör det lika mycket. 8/10 säger att man följer rekommendationerna lika mycket idag som för 1-2 veckor sen. Den andelen har varit ungefär lika mycket under hela perioden som frågan ställts. Fortsätt så! Fortsätt följa rekommendationerna och hjälpa till där du har möjlighet, och fortsätt vara en del av lösningen. Tack!

-Tack! Frågor?

-SVT: Redan nu ser man att rusning till till exempel Roslagen ökar. Nu när ni börjar avveckla Älvsjö fältsjukhus till exempel, vart skickar ni vidare resurserna? Är det särskilt fokus på platserna där människor troligtvis kommer spendera sina somrar?

-Vi har en resurssamordning igång - vilket vi egentligen haft sedan slutet av mars - där vi ständigt sett över behoven. Vi kommer göra det i nära samband med de regioner där man har turism, och så klart med alla regionerna via SKR, för att se var behoven är störst. Man har en möjlighet att kunna samordna resurser över landet. På fredag presenterar vi en plan för detta. De resurser som avvecklas från Älvsjö sjukhus har vi idag begärt att Försvarsmakten ska hålla tillgängliga för att vi ska kunna omdisponera dessa under juni.

-Dagens Nyheter, en fråga till Anders Tegnell: Din chef kallade tidigare Jimmie Åkessons utspel gällande... Hans krav på din avgång, för "närmast patetiskt". Håller du med?

-Det här är en politisk diskussion som jag lämnar till politikerna.

-TV4: Nedgången inom EU, som avstannat, kan ni se att det har att göra med att man börjat lätta på restriktioner i olika länder? Vi har sett stora folksamlingar på sistone - även i Sverige, vilka risker ser du med det?

-Det är svårt att veta om avstannningen beror på att man tagit bort restriktioner. Det känns rimligt att det är så, men samtidigt vet vi att tiden mellan att man ändrar på något att något händer är ganska lång. I så fall är det tidigt, om man skulle se de tendenserna nu. Vi får följa det över tid. Vi pratade om demonstrationerna förra veckan. Sådana stora möten är helt klart en risk - om de kommer betyda något eller inte får vi dock se. Återigen kommer det ta någon vecka innan vi ser något av det. Vi får hoppas att de som varit/kommer vara med verkligen följer rekommendationerna och absolut inte deltar om man är det minsta sjuk. Att man försöker hålla avstånd så mycket som möjligt.

-TT, fråga till Johanna Sandwall, och en till Anders Tegnell: När du tänker på Försvarsmakten, vad ska man göra för förändringar, nya fältsjukhus? Finns en risk att ert arbete kan försvåras av politiseringen här, Anders Tegnell?

-Vi gör det utifrån regionernas behov. Man kan styra resurser på olika sätt. Till exempel

medicinteknisk utrustning, modulerar, transportkapacitet och så vidare. Vi ska försöka ta fram en grov plan till fredag. Sedan börjar genomförandet.

-Jag tycker att vi har en ganska stabil modell för fördelning av arbete och beslutanderätt mellan myndighet och regering i Sverige. Jag tror mycket på den, och att den kommer fortsätta fungera i dessa omständigheter. Ser ingen omedelbar farhåga.

-Ni har haft ett regeringsuppdrag, att öka antalet tester, har ni haft materialproblem inom ramen för det? Finns det några materiella problem med att utöka testningen?

Man kan titta på olika sätt, som man gjort i olika länder, hur man förenklar provtagning. Att sätta upp speciella centraler, eller att låta personer provta sig själva. Man testar olika saker i olika ställen i landet beroende på behov.

SvD : Hör ni mig?

Ett par frågor till Anders Tegnell. På en del svenska storföretag har personal börjat återvända till kontoren, hur ser ni på detta?

- Det är fortsatt viktigt att kunna stanna hemma och jobba, så att man minskar trycket på arbetsplatser och på kollektivtrafiken. Man kan inte sitta hemma och jobba hur länge som helst av olika skäl, därför är det bra att tänka igenom detta på ett strukturerat sätt så att inte alla kommer tillbaka på en gång. Så att man dels låter alla vara hemma men även komma tillbaka till kontoret då och då.

- Det är fortsatt viktigt att kunna stanna hemma och jobba, så att man minskar trycket på arbetsplatser och på kollektivtrafiken. Man kan inte sitta hemma och jobba hur länge som helst av olika skäl, därför är det bra att tänka igenom detta på ett strukturerat sätt så att inte alla kommer tillbaka på en gång. Så att man dels låter alla vara hemma men även komma tillbaka till kontoret då och då.

Det är viktigt att vi kan upprätthålla den nivå på sociala fysiska kontakter vi haft hittills. Det är den som lett till framgången vi haft. Det är farligt att potentiellt öka dem igen. Man bör ligga kvar på samma nivå man gjort, men tänka taktiskt för att låta fler komma tillbaka då och då.

- Om man är inne på att gradvis ta tillbaka personalen, vad ska man tänka på då?

- Att inte belasta kollektivtrafiken, och att se till så kontoren är uppbyggda så man inte sitter för nära, samt se till så det finns möjligheter till handtvätt

Vetenskapsradion: Hej, en fråga till Anders Tegnell eller möjligen två. När kommer svaren vad gäller undersökningen angående antikroppar hos blodgivare? Och vilka andra källor tycker Folkhälsomyndigheten är användbara och använder för att skatta utbredningen av viruset i landet. Covid-19-appen finns till exempel och olika typer av siffror som man inte riktigt vet hur man ska tolka och få ut något av. Vad är användbart för att få en lägesbild?

- Vi pratade om undersökningarna imorse, vi hoppas att de ska vara klara under onsdag-torsdag i nästa vecka. Den andra frågan - jag tycker att de flesta apparna är ett problem, eftersom vi inte vet korrelationen mellan att man uppger symtom i en sådan app och att man har covid-19. Så vi har varit tveksamma till värdet och jag har frågat företagen hur man validerat dem men inte fått ett bra svar på frågan. Så vi ser ganska tveksamt på dem.

Vi har själva en del liknande instrument på plats som är lite mer stabila, där vi har grupper som är slumpmässigt utvalda och som vi tror är nog så väl som dessa apparna. Vi har kontakter med företag som har gjort cirologiska undersökningar på sin personal och stora sjukhus. Det är en bra källa, ytterligare en bra pusselbit för att få koll på sjukdomen i samhället.

- Hur är det med undersökningar i avlopp och att använda siffror inlagda på IVA?

- Siffror inlagda på IVA använder vi redan och vi är glada över att de ligger på en så låg nivå. Vi är helt överens i Norden att den siffran är mest jämförbar mellan olika länder. Det är den mest stabila. Att mäta i avlopp, jag kommer tillbaka till samma fråga där. Det är svårt att veta vad det

betyder, så att säga. På Nya Zeeland kanske det skulle vara en lärdom, om man anser att landet är fritt - då kan man mäta och se om man hittar något. I Sverige där vi vet att vi har en spridning - har vi ingen korrelation mellan hur mycket vi hittar i avloppet och smittan i samhället.

- Hallands nyheter:

- Vi hör inte dig, inget ljud är på.

Det verkar inte fungera. Ska vi prova om Reuters är med?

Reuters: En fråga till Anders Tegnell. Enligt statistik från SCB hade vi ingen överdödlighet under förra veckan även om de siffrorna är preliminära så verkar det som att vi ligger nära normal dödlighet nu. Vad betyder det och kan du säga något om bilden av Sverige i utlandet? Att det finns en uppfattning om att det går väldigt dåligt i Sverige. Är den bilden felaktig?

- Jag tycker att den i grunden är väldigt felaktig, med all respekt för att de höga dödstalen är något vi velat undvika.

Det är absolut inte så att vi tog med dem i en kalkyl från början. Man ska vara väldigt försiktig med att bedöma dödstal kortsiktigt, man behöver långa mätperioder eftersom det spelar roll vad som hände innan och vad som händer efter sådana här långdragna kriser. Till exempel om det varit en värmebölja innan, en svår influensa eller så. Man behöver långa observationsperioder för att kunna säga hur mycket det påverkar.

- Betyder det i sig något att vi inte haft något överdödlighet i förra veckan?

- Alla dödsfall är tragiska, vi vill komma nära noll som möjligt på dödstalen.

- Då ska vi se om Hallands Nyheter är med.

Ljudet verkar inte fungera. Då har vi ingen fråga därifrån kvar. Har vi någon här inne? Tack så mycket för att vi kom hit. Då blir det individuella intervjuer utomhus.

--

Mohammed Shakrah

Svensk Skrivtolkning AB

A Västmannagatan 47, 113 25 Stockholm

T 0708 - 70 70 41

W www.skrivtolkning.se

